

2. Jukumu la Wakili wa Umma

Wakili wa Umma ni afisa huru wa kisheria aliyeteuliwa chini ya *Sheria ya Ulezi na Usimamizi ya mwaka 1990* kukuza na kulinda haki za binadamu, heshima na uhuru wa watu wazima wenye ulemavu wa kufanya maamuzi na kupunguza hatari yao ya kupuuzwa, unyonyaji na unyanyasaji.

Watu wenye ulemavu (uwezo mdogo) wa kufanya maamuzi

Wakili wa Umma husaidia katika kulinda haki za binadamu za watu wazima ambao hawana uwezo wa kufanya maamuzi ya busara kwa sababu ya shida ya akili, ulemavu wa akili, ugonjwa wa akili au jeraha la ubongo. Pamoja na idadi zaidi ya wazee na kuongezeka kwa kuenea kwa shida ya akili, idadi ya Waaustralia wa Magharibi ambao uwezo wao ni mdogo wa kufanya maamuzi ya busara kwa maslahi yao wenyewe ni kuongezeka kwa kasi.

Katika Australia Magharibi, inakadiriwa kuwa zaidi ya watu 65,000 (takriban asilimia 3 ya idadi ya watu) wana ulemavu ambao huathiri uwezo wao wa kufanya maamuzi ya busara kwa wenyewe.

Huduma

Wakili wa Umma hutoa huduma mbalimbali muhimu ili kuhakikisha kuwa Waaustralia wa Magharibi walio katika mazingira magumu na ulemavu wa kufanya maamuzi wanalindwa. Huduma hizi ni pamoja na:

- habari, ushauri na mafunzo juu ya jinsi ya kulinda haki za binadamu za watu wenye ulemavu wa kufanya maamuzi
- uchunguzi wa wasiwasi juu ya ustawi wa mtu mwenye ulemavu wa kufanya maamuzi na ikiwa mlezi au msimamizi anahitajika
- uchunguzi wa maombi maalum yaliyotolewa kwa Mahakama ya Utawala wa Jimbo (zamani Bodi ya Ulezi na Utawala) ili kusaidia Mahakama kuamua kama mlezi au msimamizi inahitajika
- huduma za ulezi (kwa maamuzi ya kibinafsi, ya maisha na/au matibabu) wakati Mahakama ya Utawala wa Jimbo huamua kuwa hakuna mtu mwingine anayepatikana, anayefaa au aliye tayari kutenda kama mlezi wa mtu huyo.

Huduma ya ushauri wa simu (1300 858 455)

Wakili wa Umma hutoa huduma ya ushauri wa simu kwa watu ambao wana maslahi ya kibinafsi au ya kitaaluma katika haki na mahitaji ya watu wazima wenye ulemavu wa kufanya maamuzi. Afisa wa ushauri anaweza kuwasiliana wakati wa masaa ya ofisi, Jumatatu hadi Ijumaa kwenye 1300 858 455.

Kwa habari zaidi za mawasiliano

Ofisi ya Wakili wa Umma

PO Box 6293, EAST PERTH WA 6892

Simu: 1300 858 455

Barua pepe: opa@justice.wa.gov.au

Tovuti: www.publicadvocate.wa.gov.au

Taarifa iliyotolewa katika karatasi hii imetolewa kwa hiari kama utumishi wa umma. Taarifa na ushauri unaotolewa unapatikana kwa nia njema lakini hutolewa tu kwa msingi kwamba wasomaji watawajibika kufanya tathmini yao wenyewe ya mambo yaliyojadiliwa humu na kwamba wanapaswa kuthibitisha uwakilishi, taarifa na taarifa zote muhimu. Si Jimbo la Australia Magharibi ("Jimbo") au wakala au chombo chochote cha Serikali wala mfanyakazi au wakala yeyote wa Serikali au wa wakala au chombo chochote cha Serikali hatawajibika kwa hasara au uharibifu wowote utakaosababishwa na kama au si kwa sababu ya uzembe unaotokana na matumizi au kutegemea habari au ushauri wowote uliotolewa katika Miongozo.

Dec 2024